

WINDOWS 8 GRUNDER

INLEDNING

Mål och förkunskaper	5
Pedagogiken	5
Hämta övningsfiler	6

DEL I

I INTRODUKTION TILL WINDOWS

Grundläggande om operativsystem	7
Starta och avsluta Windows 8	8
Välja kommandon	11
Startskärmen	12
Zooma ut/in startskärmen	13
Snabbknappar	14
Visa startskärmen	15
Ansluta till nätverk	16
Hjälp	18
Windows Hjälp och support	19
Hjälp i andra appar	21

2 APPAR

Öppna appar	22
Visa alla appar	23
Skrivbordet	24
Appkommandon	25
Ändra inställningar i appar	26
Växla mellan appar	26
Visa öppna appar	27
Stänga appar	28
Söka appar	29
Fästa appar	30
Appar på startskärmen	32
Extra övningar	37

3 SKRIVBORDET

Visa skrivbordet	38
Starta skrivbordsapp	39
Aktivitetsfältet	40
Snabblistor	41
Meddelandefältet	41
Arbeta med fönster	42
Flytta inom fönstret	43
Stänga fönster	43
Flytta fönster	44
Ändra storlek på fönster	44
Ordna fönster	45
Ordna fönster sida vid sida	45
Maximera fönster	47

Expandera fönster lodrätt	48
Minimera fönster	49
Växla mellan fönster	51
Extra övningar	54

4 SKRIVBORDSPROGRAM

Välja kommandon	55
Menyfliksområde	55
Menyer	56
Verktygsfält	57
Snabbmenyer	57
Tillbehör i Windows	57
Arbeta i skrivbordsprogram	59
Skapa filer	59
Spara filer	60
Stänga filer	60
Öppna filer	61
Redigera filer	61
Extra övningar	62

5 INTERNET EXPLORER

Introduktion till Internet Explorer	63
Webbsidor	64
Visa webbsida	64
Visa tidigare webbsida	65
Hantera länkar	65
Navigera mellan webbsidor	66
Flikar	67
Visa webbsidor på flikar	67
Växla mellan flikar	68
Stänga flikar	68
Öppna länk i ny flik	68
Favoriter	69
Lägga till webbsida i Favoriter	69
Visa en webbsida	69
Fästa webbplats på startskärmen	70
Söka information	71
Söka via Internet Explorer	71
Söka med Google	72
Optimera sökresultatet	73
Söka via appen Bing	74
Hämta filer	74
Inställningar	75
Internet Explorer på skrivbordet	76
Visa webbsidor	76
Startsida	77
Favoriter	78
Inställningar	80
Extra övningar	81

DEL 2

6 DATORINSTÄLLNINGAR

Anpassa gränssnittet	82
Låsskärmen	82
Startskärmen	83
Profilbild	83
Lösenord	84
Allmänna inställningar	84
Strömbrytaren och datorns lock	85
Startskärmen	86
Flytta paneler	86
Ta bort paneler	86
Ändra storlek på paneler	87
Levande paneler	87
Lägga till appar/paneler	87
Gruppera paneler	88
Skrivbordet	89
Teman	89
Installera appar	95
Installera från Windows Store	95
Installera från cd/dvd	98
Installera från Internet	98
Avinstallera en app	99
Enheter och skrivare	100
Lägga till skrivare	100
Skriva ut	102
Utskriftskön	104
Extra övningar	105

7 MAPPAR OCH FILER

Utforskaren	106
Mappfönstret	107
Navigera mellan platser	108
Vyer	109
Information om filer	110
Hantera mappar och filer	111
Sortera, gruppera och filtrera objekt ..	112
Markera objekt	113
Skapa objekt	114
Byta namn på objekt	115
Kopiera och flytta objekt	115
Skapa genvägar	118
Ta bort och återställa objekt	118
Bibliotek	120
Skapa bibliotek	121
Lägga till platser i bibliotek	122
Optimera bibliotek	122
Ta bort objekt från bibliotek	123

Söka efter objekt	125
Snabbknappen Sök	125
Söka via mappfönster	126
Flyttbara lagringsmedia	127
Kopiera till flyttbara enheter	128
Säker borttagning	128
Bränna skivor	129
Extra övningar	130

8 E-POST, KONTAKTER OCH KALENDER

Microsoft-konto	132
E-post	135
Inkorgen	135
Skapa e-postmeddelanden	136
Svara på e-postmeddelande	137
Bifoga filer	138
Inställningar	139
Kontakter	140
Skapa ny kontakt	140
Redigera kontakt	141
Kalender	142
Skapa ny aktivitet	142
Vyer	143
Redigera aktivitet	144
SkyDrive	145
Dela	146
Extra övningar	147

9 FOTON OCH MUSIK

Visa foton	148
Vyer	149
Bildspel	150
Lyssna på musik	152
Spela upp musik	153
Vyer	154
Spellistor	155
Extra övningar	157

10 SÄKERHET

Åtgärdscenter	158
Skydd mot spionprogram och virus ..	159
Aktivitetshanteraren	160
Windows Update	161
Extra övningar	162

II PRAKTISKA ÖVNINGAR

SAKREGISTER

TANGENTBORDSGENVÄGAR

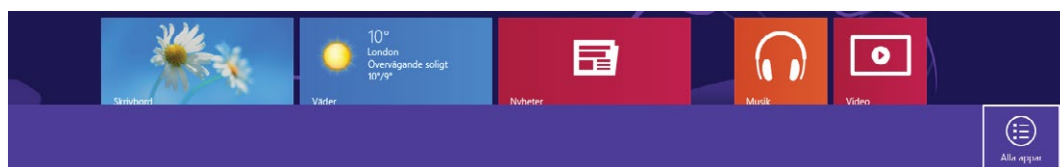
APPKOMMANDON

När du arbetar i en app visas den som standard i helskrämsläge och alla kommandon döljs. Webbssidor, bilder med mera visas på hela skärmen, och du ser bara innehållet på en så stor yta som möjligt, utan några störande objekt.

För att visa kommandon i appen högerklickar du någonstans i appen. Appkommandona visas då längst upp eller längst ner på skärmen. Alla appar har dock inte menyer, och då händer inget när du högerklickar. Visar du appkommandona för startskärmen visas kommandot **Alla appar** (All apps).

Om ett appkommando är markerat med en vit ram, kan du trycka på **Retur** för att välja det.

Svep nedåt från den övre kanten för att visa appkommandona.

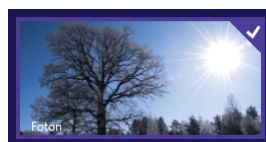

Skrivbordsappar visas i ett eget fönster på skrivbordet och dessa hanteras på ett annat sätt. Läs mer i kapitlet Skrivbordet på sidan 38.

Kommandon för objekt

I vissa appar kan det även visas kommandon när du markerar eller högerklickar på ett objekt, till exempel på en bild eller en panel.

Högerklickar du på en panel på startskärmen markeras den med en bock i övre högra hörnet. Samtidigt visas olika kommandon längst ner på skärmen som du använder för att ändra den aktuella panelen.

Läs mer i avsnittet Startskärmen på sidan 86 om hur du anpassar startskärmen.

Peka och svep ner över ett objekt för att markera det och visa dess kommandon.

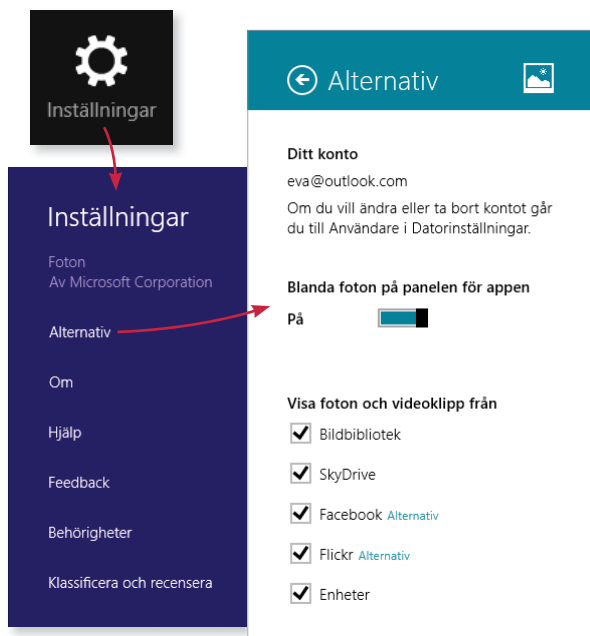
Ändra inställningar i appar

För de appar som körs i helskränsläge kan du göra visa inställningar. För att kunna ändra inställningar för en app måste den vara öppen och aktiv.

Öppna snabbknappen **Inställningar** och klicka på **Alternativ** (Settings, Options). Beroende på vilken app du arbetar i visas olika inställningsmöjligheter.

För appen **Foton** (Photos) kan du till exempel välja att blanda fotona på panelen, samt ange vilka foton som ska visas.

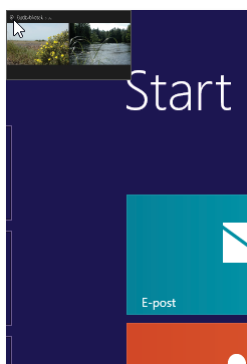
Arbetar du i en skrivbordsapp gör du inställningar på olika sätt, beroende på vilken app du arbetar i.

VÄXLA MELLAN APPAR

När du arbetar med appar i Windows 8 behöver du inte stänga dem, utan kan låta dem vara öppna. Du kan snabbt växla mellan de olika apparna som körs.

För att växla till nästa app flyttar du muspekaren till det övre vänstra hörnet, nu visas en miniatyrbild av nästa app. Klicka på miniatyrbilden för att visa appen. Nu visas miniatyrbild för nästa app, klicka på den om du vill fortsätta att bläddra mellan öppna appar.

Svep in från vänsterkanten för att växla till nästa app. Fortsätt att svepa från vänster för att bläddra mellan alla öppna appar.

Visa öppna appar

I stället för att bläddra igenom alla öppna appar kan du visa en lista med de senast använda apparna. Peka i det övre vänstra hörnet så att en miniatyrbild visas, dra muspekaren nedåt längs vänsterkanten så visas en lista med öppna appar. Klicka på den app som du vill växla till.

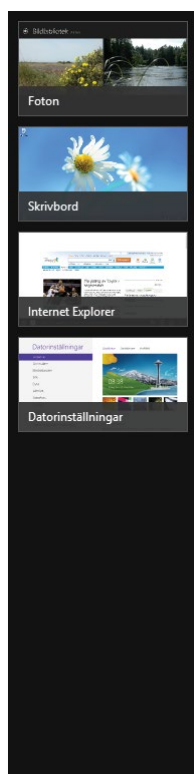
Endast de senast använda apparna visas i listan. Du kan ha fler appar startade.

Via denna lista kan du även fästa appar samt stänga appar.

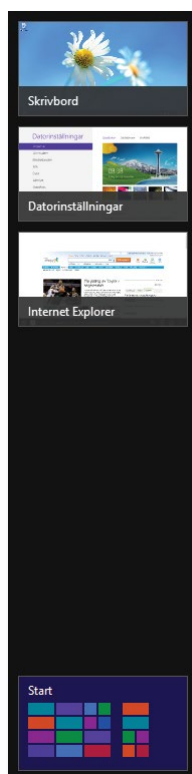
Om du visar listan när du arbetar i en app visas även miniatyrbilden **Start** (Start) längst ner i listan. Klicka på den för att växla till startskärmen.

För att visa listan med aktiva appar kan du även trycka på **Windows+Tabb**. Håll ner **Windows**-tangents och fortsätt att trycka på **Tabb** tills du har markerat den app du vill växla till.

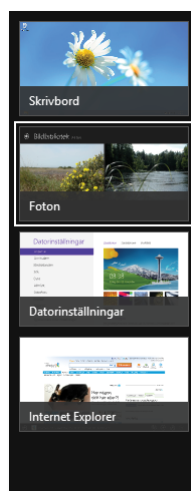
Svep in från vänsterkanten utan att lyfta fingret och dra sedan tillbaka appen mot vänster för att visa listan med öppna appar.

Om startskärmen är aktiv visas de öppna apparna i listan.

Om en app är aktiv visas miniatyrbilden Start (Start) längst ner i listan.

Växlar du appar via Windows+Tabb markeras appen med en vit ram.

Övning 3 – Växla mellan appar

Öppna apparna Foton och Nyheter (Photos, News). Växla sedan mellan apparna.

Visa listan med öppna appar och aktivera Skrivbordet (Desktop). Använd sedan listan med öppna appar för att visa startskärmen.

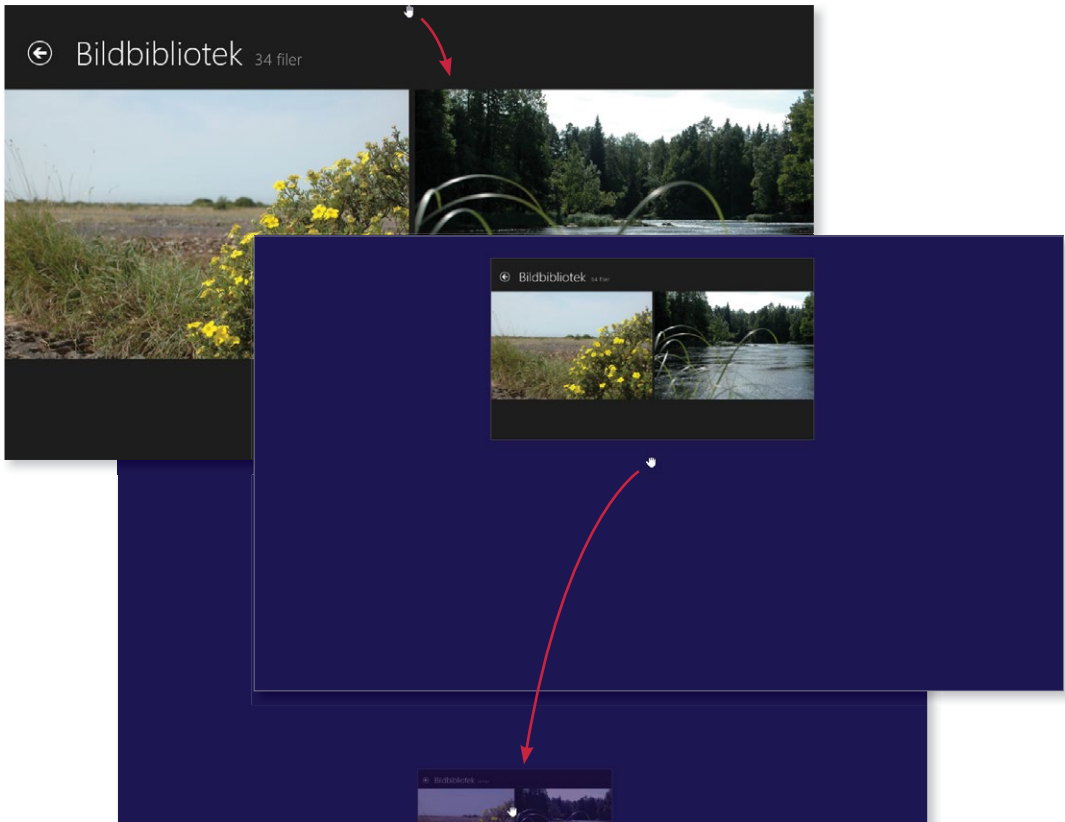
STÄNGA APPAR

När du arbetar i Windows 8 behöver du inte stänga de appar du använder. De appar som följer med Windows eller som du installerar från Windows Store påverkar inte datorns prestanda. Om du inte använder en app kommer den till slut att stängas.

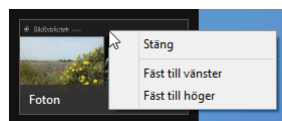
Du kan stänga apparna på olika sätt:

- Växla till appen och peka på skärmens övre kant så att en hand visas, håll ner musknappen och dra appen längst ner på skärmen.

Dra med fingret från appens övre kant till den nedre.

- Visa listan med öppna appar, peka på appen du vill stänga och dra appen till nedre delen av skärmen.
- Visa listan med öppna appar, högerklicka på appen i listan och välj **Stäng** (Close) på menyn som visas.
- Växla till appen och tryck på **Alt+F4**. Du kan dock inte stänga skrivbordet på detta sätt.

Trycker du på **Alt+F4** när skrivbordet är aktivt kan du avsluta Windows.

Skrivbordsappar

Har du arbetat i skrivbordsappar bör du däremot avsluta dem när du inte längre använder dem. Detta är särskilt viktigt innan du stänger av datorn, då informationen i dem inte sparas automatiskt.

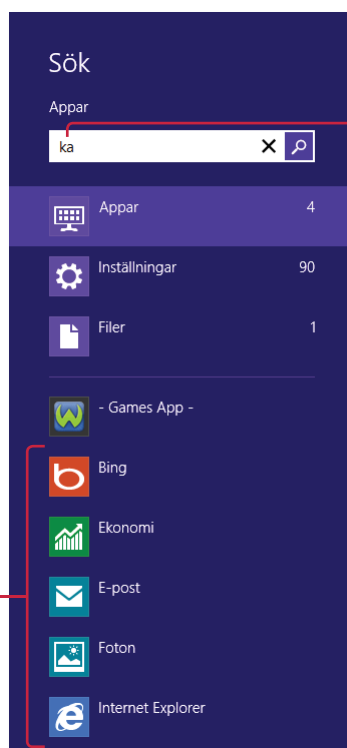
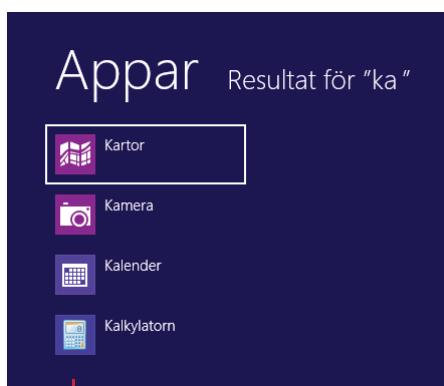
Övning 4 – Stänga appar

Använd olika metoder för att stänga alla öppna appar.

SÖKA APPAR

Om du vet namnet på en app som du vill öppna kan du använda sökfunktionen för att snabbt hitta den.

- 1 Öppna snabbknappen **Sök** (Search).
- 2 Börja skriv i sökrutan högst upp. Sökningen startar omedelbart och de appar som matchar sökvillkoret visas.
- 3 Ju mer du skriver desto färre resultat visas. Fortsätt att skriva tills du ser appen du söker. Klicka på appen för att öppna den.

Genom att markera något av alternativen nedanför sökrutan visas i stället resultatet för inställningar respektive filer.

Vill du hitta sökordet i någon annan app markerar du den appen i listan nedanför, till exempel för att söka efter ett specifikt e-postmeddelande, information på webben eller efter en plats på kartan.

Om startskärmen visas kan du direkt börja skriva namnet på appen som du letar efter. Så fort du börjar skriva visas sökrutan och alla matchande resultat visas.

Denna funktion fungerar endast om du har ett tangentbord.

3 Skrivbordet

När du arbetar på skrivbordet arbetar du i olika typer av fönster, på samma sätt som du har gjort i tidigare Windows-versioner. När du startar en skrivbordsapp (skrivbordsprogram) visas det i ett programfönster, arbetar du med filer och mappar visas dessa i ett mappfönster.

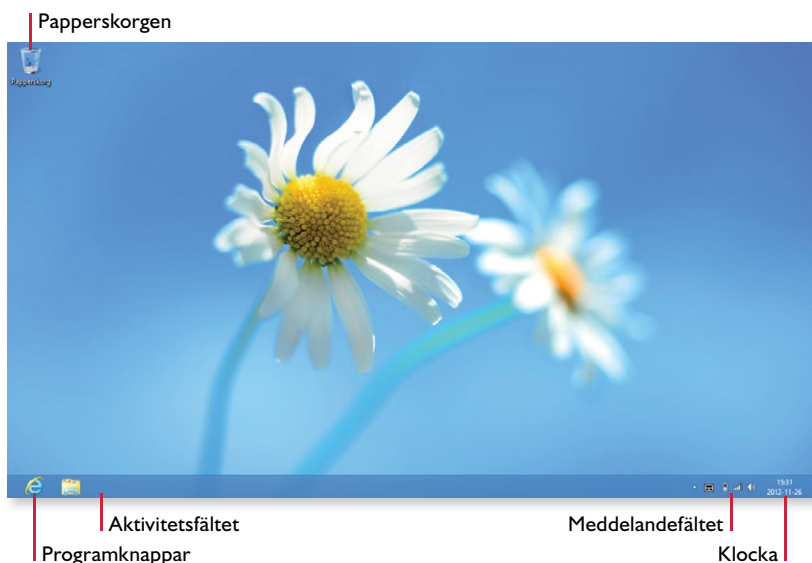
VISA SKRIVBORDET

Skrivbordet finns som en egen panel på startskärmen. För att visa skrivbordet klickar du på panelen **Skrivbord** (Desktop) på startskärmen. Du kan även trycka på tangenterna **Windows+D** för att visa skrivbordet.

Hur det ser ut på skrivbordet beror på vilka inställningar som är gjorda. Högst upp till vänster visas till exempel Papperskorgen. Alla program och mappar som du öppnar visas på skrivbordet, vilket innebär att skrivbordet ofta är helt eller delvis dolt.

Vissa appar, så kallade skrivbordsappar, körs alltid på skrivbordet. Om du startar en sådan app visas skrivbordet med appens fönster.

<u>Visa skrivbordet</u>	38
<u>Aktivitetsfältet</u>	40
<u>Arbeta med fönster</u>	42
<u>Ordna fönster</u>	45
<u>Växla mellan fönster</u>	51
<u>Extra övningar</u>	54

Du kan ändra bakgrundsbild på skrivbordet om du vill. Läs mer i avsnittet Skrivbordet på sidan 89.

När skrivbordet är aktivt kan du starta program som finns på skrivbordet eller i aktivitetsfältet. Via skrivbordet kan du även hantera mappar och filer, samt visa hjälpfunktionen och göra inställningar för skrivbordet.

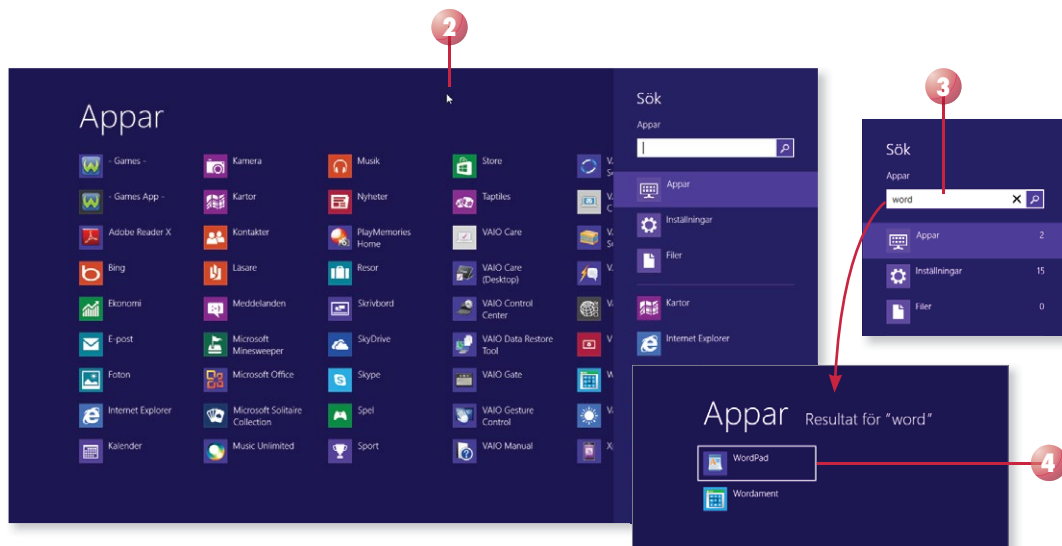
Starta skrivbordsapp

För att starta en skrivbordsapp kan du högerklicka på en tom yta på startskärmen och välja appkommandot **Alla appar** (All apps). För att starta någon av apparna som visas klickar du bara på den.

Svep nedåt från den övre kanten för att visa appkommandona.

Om skrivbordet är aktivt kan du söka efter appar på följande sätt:

- 1 Öppna snabbknappen **Sök** (Search).
- 2 Nu visas alla appar under sökfältet och du kan klicka i det för att stänga sökfältet och bläddra mellan apparna.
- 3 Du kan även börja skriva appens namn i sökrutan högst upp. Sökningen startar omedelbart och de appar som matchar sökvillkoret visas. Ju mer du skriver desto färre resultat visas. Fortsätt att skriva tills du ser appen du söker.
- 4 Klicka på den app som du vill starta.

Köra helskrämsapp på skrivbordet

Vissa helskrämsappar går att köra på skrivbordet, till exempel Internet Explorer. Väljer du att köra en app på skrivbordet, kan du inte växla till den på samma sätt som du växlar mellan andra öppna helskrämsappar. Du kan dock växla till skrivbordet via listan med öppna appar.

I avsnittet Växla mellan fönster på sidan 51 beskriver vi hur du kan växla mellan helskrämsappar och fönster på skrivbordet.

AKTIVITETSFÄLTET

Längst ner på skrivbordet finns en list som kallas för aktivitetsfältet. Med hjälp av den kan du starta program, växla mellan program och se vilka program som är igång samt vilket som är aktivt. Alla program, fönster eller mappar som är öppna på skrivbordet visas i aktivitetsfältet.

Längst till vänster i aktivitetsfältet kan det från början finnas olika programknappar, till exempel finns en knapp för Utforskaren (File Explorer). Genom att klicka på den knappen startar du Utforskaren där du kan hantera filer och mappar. Till höger i aktivitetsfältet finns meddelandefältet och klockan.

Du kan anpassa aktivitetsfältet och lägga till egna knappar för program som du ofta använder.

Programknappar

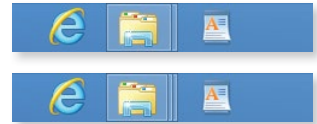
Som standard finns en knapp för Utforskaren i aktivitetsfältet, men du kan även ha andra programknappar i fältet. För att starta något av programmen klickar du på knappen. Om programmet redan är startat klickar du på samma knapp för att visa fönstret. Vill du öppna ytterligare ett fönster för ett startat program håller du ner **Skift**-tangente och klickar på knappen.

Du kan även öppna ytterligare ett fönster genom att visa snabblistan och klicka på programmets namn, se nästa sida.

Du ser att ett program är startat genom att knappen är markerad. Är programmet dessutom aktivt visas knappen med en ljusare färg.

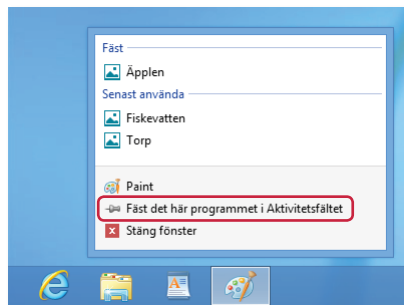
Finns det flera fönster öppna för samma program visas detta på knappen. I den övre bilden till höger finns det två fönster öppna i Utforskaren. Finns det tre eller fler fönster öppna ser knappen ut som på den nedre bilden.

Fästa program

Har du startat ett program kan du enkelt fästa det i aktivitetsfältet för att lätt komma åt det nästa gång du vill använda det.

Högerklicka på programknappen och välj **Fäst det här programmet i Aktivitetsfältet** (Pin this program to taskbar).

Övning 14 – Starta skrivbordsprogram

Starta skrivbordsprogrammen WordPad och Paint. Starta Utforskaren (File Explorer) från aktivitetsfältet.

Låt fönstren vara öppna till nästa övning.

Snabblistor

Många av knapparna i aktivitetsfältet innehåller så kallade snabblistor. Med hjälp av dessa kan du starta programmet och direkt öppna ett objekt som du nyligen har använt, eller som du använder ofta.

Beroende på vilket program listan är kopplad till visas olika alternativ. I Internet Explorer visas ofta besökta webbsidor samt ett antal vanliga aktiviteter, i Utforskaren visas ofta använda mappar och i Paint visas senast använda dokument.

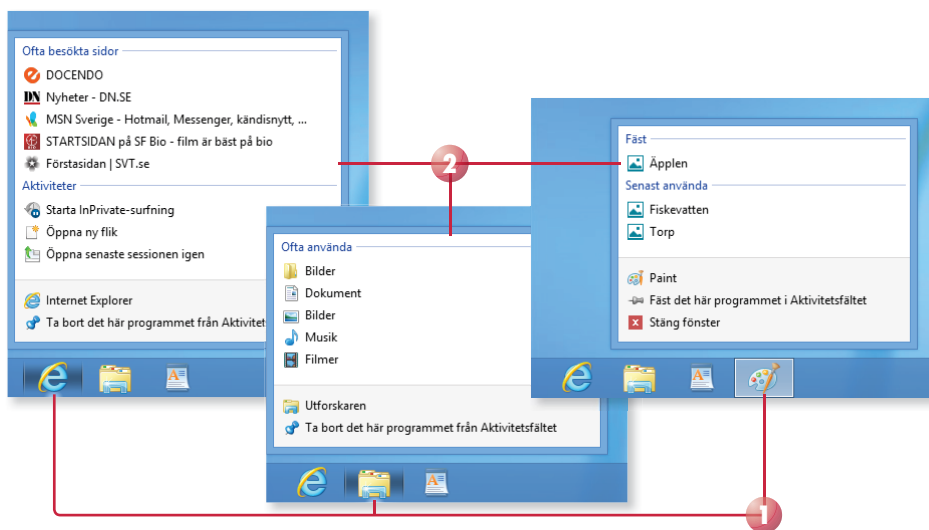
- 1 För att öppna ett tidigare öppnat objekt, eller något av de fästa favoritobjekten, högerklickar du på programknappen i aktivitetsfältet.
- 2 Klicka på önskat objekt under **Ofta använda/Senast använda** (Frequent/Recent). Under **Fäst** (Pinned) visas de objekt som du har fäst i listan.

Tack vare snabblistorna kommer du åt de objekt som du använder varje dag, lika enkelt som du startar själva programmet.

I stället för att högerklicka kan du peka på knappen och dra den mot skrivbordet, då visas samma lista.

På samma sätt som du kan fästa program i aktivitetsfältet kan du fästa objekt i snabblistorna.

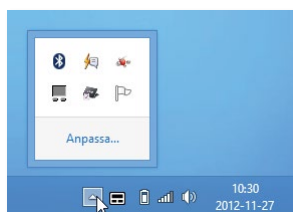
Tryck på knappen och håll ett par sekunder för att visa snabblistan. Du kan även peka och svepa upp från en knapp för att visa listan.

Meddelandefältet

Längst till höger i aktivitetsfältet finns meddelandefältet och klockan. Meddelandefältet innehåller ett antal ikoner som visar statusen för vissa program och inställningar. Till höger i fältet visas klockan och aktuellt datum.

För att visa övriga meddelandeikoner klickar du på knappen **Visa dolda ikoner** (Show hidden icons). De dolda ikonerna visas då i ett eget fönster ovanför meddelandefältet, för att välja någon av dem klickar du bara på den.

I meddelandefältet finns en ikon för Åtgärdscenter som ger dig viktiga meddelanden om säkerhets- och underhållsinställningar. Läs mer i avsnittet Åtgärdscenter på sidan 158.

WINDOWS 8 GRUNDER

Med hjälp av den här boken lär du dig effektivt grunderna i Windows 8. Allt ditt arbete utgår från den helt nya startskärmen, som ser likadan ut oavsett om du arbetar på en stationär dator, bärbar dator eller surfplatta. Du får lära dig att öppna och använda appar, visa skrivbordet och hantera fönster samt surfa på webben. I boken går vi även igenom hur du arbetar med bibliotek, mappar och filer, samt använder apparna E-post, Kalender och Kontakter. Vi tittar också på hur du använder appar för att visa foton och lyssna på musik. Slutligen kommer du få lära dig att göra vissa datorinställningar för att anpassa Windows så att det ska fungera på bästa sätt för just dig.

Till boken hör många övningar i varierande svårighetsgrad. Övningsfilerna till dessa laddar du ner gratis från vår webbplats docendo.se, där finns även lösningsförslag i pdf-format.

Vår serie Inspira är grund- och fördjupningsböcker där du steg för steg får lära dig viktiga funktioner i programmen. Teoridelar varvas med övningar och böckerna fungerar både för lärarledd undervisning och självstudier.

DOCENDO

ISBN 978-91-7531-000-0

9 789175 310008